

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 85

(2001-2002)

Om lov om endringer i lov 9. juni 1978
nr. 50 om kulturminner

*Tilråding fra Miljøverndepartementet 31. mai 2002,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Gjeldende rett

Statens kulturminneråd ble opprettet i 1979 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr 50 om kulturminner § 24, jf forskrift 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling innen kulturminnevernet og om Statens kulturminneråds nærmere oppgaver, organisasjon og arbeidsmåte, med senere endringer.

Lovbestemmelsen har i dag følgende ordlyd:

Statens kulturminneråd skal ha formann og seks andre medlemmer som med personlige varamenn oppnevnes av Kongen for 4 år om gangen. For to medlemmer med varamenn skal første oppnevning gjelde for 2 år. Minst fire av medlemmene og deres varamenn skal ha faglig kompetanse innenfor kulturminnevernet.

Rådet skal arbeide for fremme av kulturminnevernet. Det skal tjene som rådgivende organ for departementet i saker etter loven her og i andre saker hvor kulturminneinteresser er berørt.

Kongen fastsetter nærmere forskrifter om rådets oppgaver, organisasjon og arbeidsmåte.

Formålet med Statens kulturminneråd er å holde seg orientert om arbeidet med kulturminner og kulturmiljø over hele landet, og å arbeide for å fremme alle fagfelt innenfor kulturminneforvaltningen. I den forbindelse skal vern av kulturminner fra alle sosiale lag og etniske grupper i befolkningen, og fra alle samfunnsområder vektlegges.

Statens kulturminneråd kan ta opp saker på eget initiativ og fungere som rådgivende organ for departementet i saker som departementet legger frem for det. Rådet skal også bidra til vern av kulturminner blir kjent og påaktet av publikum bl.a. gjennom informasjon og holdningsskapende arbeid.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

Med bakgrunn i omorganiseringen innenfor kulturminneforvaltningen på 1980-tallet og endret oppgavefordelingen i forhold til da rådet ble opprettet, fremmet Miljøverndepartementet i 1992 forslag om å oppheve lovbestemmelsen om Statens kulturminneråd, men å opprettholde rådet som et rådgivende organ for departementet (Ot.prp. nr. 51 (1991-92) om lov om endringer i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner). Forslaget ble imidlertid ikke vedtatt av Stortinget, begrunnet med at dette ikke ville styrke kulturminnevernet. Spørsmålet skulle imidlertid vurderes fremover (Innst. O. nr. 73 (1991-92) Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om lov om endringer i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner).

Som ledd i Regjeringens program for fornyelse av offentlig sektor signaliserte Regjeringen i St.prp. nr 1 (2000-2001) *Miljøverndepartementet* at man ville komme tilbake til Stortinget med en vurdering av Statens kulturminneråds og Statens naturforvaltningsråds plass i den fremtidige miljøvernforvaltningen. Dette fordi direktoratene langt på vei har tatt over de oppgavene som rådene ble opprettet for å dekke.

Flertallet i det offentlige oppnevnte kulturminneutvalget anbefaler i sin utredning NOU 2002:1 *Fortid former framtid - Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk* å nedlegge Statens kulturminneråd. Begrunnelsen er at Statens kulturminneråd som et rådgivende organ for departementet ikke lenger er et hensiktsmessig virkemiddel.

I St. meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv - Ein veg til høgare livskvalitet* ble det med bakgrunn i Regjeringens målsetting om å effektivisere offentlig forvaltning foreslått at Statens naturforvaltningsråd nedlegges. Meldingen ble behandlet i Stortinget 11. april 2002, og forslaget om å nedlegge rådet ble vedtatt.

Miljøverndepartementet viser til at behovet for Statens kulturminneråd ble sterkt redusert etter at Riksantikvaren ble etablert som fagdirektorat for kulturminnefeltet i 1989, og fylkeskommunen og Sametinget etablert som regional kulturminnemyndighet. I tillegg fyller de frivillige organisasjonene flere av de funksjonene rådet var ment å ha. Det er videre ikke lenger vanlig at statlige, rådgivende organ for departementet er lovhjemlet. Et slikt råd er også lite i pakt med intensjonene bak den nye oppgave- og myndighetsfordelingen.

Med bakgrunn i ovennevnte, og fordi det var vanskelig å prioritere rådet innenfor budsjetttrammene, varslet Miljøverndepartementet i brev av 6. februar 2002 til Statens kulturminneråds medlemmer at det ville bli foreslått å nedlegge rådet.

Miljøverndepartementet fremmer dermed forslag om å oppheve kulturminneloven § 24 om Statens kulturminneråd.

3 Departementets høringsbrev

3.1 Departementets høringsbrev

I brev av 15. mars 2002 sendte Miljøverndepartementet forslag om å oppheve kulturminneloven § 24 om Statens kulturminneråd på høring til følgende instanser:

- Departementene
- Fylkeskommunene
- Sametinget
- Riksantikvaren
- Direktoratet for naturforvaltning
- Arkeologisk museum i Stavanger
- Universitetet i Bergen, Bergen museum, Arkeologisk institutt
- Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk
- Vitenskapsmuseet i Trondheim, Institutt for arkeologi og kulturhistorie
- Tromsø museum, Universitetet i Tromsø
- Bergen Sjøfartsmuseum
- Norsk Sjøfartsmuseum
- Stavanger Sjøfartsmuseum
- Statens naturforvaltningsråd
- Friluftslivets fellesorganisasjon
- KORG - Kulturvernets fellesorganisasjon
- Norsk Kulturarv

Høringsfristen ble satt til 26. april 2002.

3.2 Innkomne uttalelser

Følgende instanser har uttalt seg til lovutkastet:

- Arbeids- og administrasjonsdepartementet
- Barne- og familiedepartementet
- Finansdepartementet
- Forsvardepartementet
- Justisdepartementet
- Kommunal- og regionaldepartementet
- Kultur- og kirke departementet
- Landbruksdepartementet
- Nærings- og handelsdepartementet
- Olje- og energidepartementet
- Samferdselsdepartementet
- Utdannings- og forskningsdepartementet
- Utenriksdepartementet
- Riksantikvaren
- Direktoratet for naturforvaltning
- Vitenskapsmuseet i Trondheim, Institutt for arkeologi og kulturhistorie
- Arkeologisk museum i Stavanger

- Oslo kommune, Byantikvaren
- Oppland fylkeskommune
- Vest-Agder fylkeskommune
- Vestfold fylkeskommune
- KORG - Kulturvernets fellesorganisasjon
- Høringsinstansene enten støtter eller har ingen merknader til forslaget.

4 Departementets vurderinger

Høringsinstansene enten støtter eller har ingen merknader til forslaget om å oppheve kulturminneloven § 24 om Statens kulturminneråd. Miljøverndepartementet foreslår derfor å oppheve kulturminneloven § 24.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget har få økonomiske og administrative konsekvenser. Forslaget om å avvikle Statens kulturminnerråd betyr en organisatorisk forenkling. I tillegg vil det føre til at staten sparer de midlene som nå går til drift av rådet og sekretariatet, og et mindre beløp som går til rådets utadrettede virksomhet.

Miljøverndepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

Vi HARALD, Norges Konge,

st a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr 50 om kulturminner

I

§ 24 oppheves.

II

Denne lov trer i kraft straks.

